

Udgifter kan forandres til en Locomotivbane; med en saadan Tilføjelse troer jeg ikke, man kan faae Noget afluttet eller gennemført for den foreslaaede Sum. Det er jo iøvrigt en Sag, der slet ikke i nogen væsentlig Grad har været Gjenstand for Overveelse og Undersøgelse, men Saameget troer jeg dog er vist, at naar denne Hestebane skulde blive en Virkelighed, naar det virkelig skulde være en alvorlig Tanke at gennemføre den, saa maatte den anlægges saaledes, at den kunde bestaae ved sine egne Kræfter, men saaledes kan den ikke anlægges, naar Sordarbejderne skulle udføres saa fuldstændigt, at Banen uden væsentlige Udgifter kan forandres til en Locomotivbane. Jeg skal iøvrigt ikke med Hensyn til Sagen i dens Heelhed opholde Thinget med at gjentage, hvad der saa udførligt er blevet fremsat ved anden Behandling.

Besjen: Det er netop den Umstændighed, at den nuværende høitagtede Regjering har adopteret den forrige Regjeringens Forslag, der, uagtet Sagen rigtignok efter min Mening foreligger noget vanskeligere end ved 2den Behandling, har givet mig Haab om, at der, hvis Regjeringens Lovudkast kunde komme til det andet Thing, paa denne Grundvold kunde bygges en Lov, og det er ogsaa af den Grund, at jeg maa anbefale det høitærede Thing at vedtage Lovudkastet saaledes, som det oprindeligt er forelagt af Regjeringen. Det vilde være altfor vidtløftigt, om jeg vilde forsøge paa at gennemgaae den Mængde Endringsforslag, der ere fremkomne til 3die Behandling, men jeg troer dog, i Anledning af hvad jeg hittede under Sagens forrige Behandling, at burde bemærke, at jeg fra Overingenieur Rowan har modtaget et Brev, som indeholder, at Sir Morton Peto ikke vil indlade sig paa nogen Underhandling paa Basis af en Priis af 270,000 Rd. pr. Mil som Maximum, og ikke under den Priis, der i Regjeringens Udcast er sat som Maximum. Jeg har troet udtrykkeligt at burde gjøre opmærksom derpaa, idet jeg ved Sagens 2den Behandling, efter den Anledning, der dertil blev given, svarede, at jeg antog, at Peto vilde være villig til at underhandle ogsaa paa den Basis, der i Endringsforslaget var nævnt, naar der skete en Forandring

i de tekniske Bestemmelser; jeg er imidlertid bleven gjort opmærksom paa, at der ikke kan gjøres en saadan Forandring i disse Bestemmelser, naar Banen skal bygges med en saadan Sollditet, at det kan betale sig at drive den for et længere Tidsrum. Jeg kan saaledes ikke principaliter stemme for noget af de Endringsforslag, der ere stillede. Det eneste Forslag, som aldeles subsidiairt har tiltalt mig, er det, der er stillet af Udvalgets Mindretal under Nr. 9, og som lyder saaledes:

„Af den i § 1 nævnte Jernbane kan Regjeringen strax skride til Bygningen af en saastor Strækning, som kan udføres for en Sum af 8 Millioner Daler i Obligationer, deri indbefattet Banen fra Aarhus til Skive med Forbindelsesbane til Randers. Det bliver nærmere ved Lov at bestemme, naar Bygningen af den øvrige Strækning skal begynde.“

Det forekommer mig nemlig, at en af Hovedvanskelighederne i denne Sag er det store Beløb, som den forrige Regjering har begjært Bemyndigelse til at anvende til Jernbanen, og naar man derfor indskrænker dette Beløb til en saadan Priis, at Renten af Obligationerne ikke bliver Mere, end Rentegarantien for Jernbanen beløber sig til, saa antager jeg, at denne store Vanskelighed vil falde bort, og at der ikke selv ikke fra dem, der have allerstørst Betænkelighed, kan være nogen Grund til at modsætte sig en saadan indskrænket Bemyndigelse for Regjeringen. Der vil derhos, efter hvad jeg tidligere har udviklet, allerede kunne ventes en større Besparelse i Statens Tilskud, alene derved at man gaaer over til Obligationssystemet og forlader Rentegarantistystemet; og istedetfor at der med den Rentegaranti, hvorpaa Staten i Henhold til Loven af 4de Marts 1857 er indgaaet, kun kan bygges 21½ Mil Jernbane, vil der for Renten af de 8 Millioner i uopsigelige Obligationer kunne bygges 27 Mil Jernbane, og det fulde Rentebeløb kan jo i intet Tilfælde blive at betale, naar man bortforpagter Banen. Det forekommer mig derfor, at det, hvorledes man end betragter Sagen, vilde være en Fordeel for Staten, om Loven kunde komme ud med en saadan Endring som den omtalte,